

2017/2118(INI)

21.3.2018

VÉLEMÉNY

a Környezetvédelmi, Közegészségügyi és Élelmiszer-biztonsági Bizottság
részéről

a Halászati Bizottság részére

A fenntartható és versenyképes európai akvakultúra-ágazat felé: a jelenlegi
helyzet és a jövőbeli kilátások
(2017/2118(INI))

A vélemény előadója: Francesc Gambús

PA_NonLeg

RÖVID INDOKOLÁS

Az Európai Bizottság 2013 áprilisában közzétette az uniós akvakultúra fenntartható fejlesztésére vonatkozó stratégiai iránymutatását¹, amely tartalmazza a többéves nemzeti tervekre vonatkozó vázlatos tervezetet. A Bizottság 2016 májusában közzétette az akvakultúrára vonatkozó 27 többéves nemzeti terv összefoglalóját, amely a megújított közös halászati politika összefüggésében elemzi az akvakultúra-ágazat előtt álló, a 27 tagállam által a tervekben megállapított legfontosabb célokat és kihívásokat.

A világon tenyésztett halmennyiségnek mindössze 2%-át tenyésztik az EU-ban, azonban minőség és fenntarthatóság tekintetében az Unió vezető helyet foglal el. Az előadó véleménye szerint az EU megtarthatja és meg is kell tartania vezető pozícióját e téren, de a termelést is növelnie kell, hogy nagyobb részben fedezze az EU-ban jelentkező halfogyasztási keresletet. Jelenleg az uniós halfogyasztási kereslet 10%-át fedezi az akvakultúra, 30%-ot az uniós halászatok fedeznek és 60% harmadik országokból érkező behozatal. Az előadó úgy véli, hogy a színvonal csökkenése nélkül is van lehetőség az uniós akvakultúra növelésére, megőrizve a minőséget és a fenntarthatóságot. Az akvakultúra-ágazatban rejlő hatalmas lehetőség kihasználása érdekében csökkenteni kell az adminisztráció, például a jogosítványok, engedélyek és környezeti vizsgálatok (azaz hatás- vagy nyomonkövetési tanulmányok) bonyolultságát, és mindezt össze kell hangolni a biztonságos ágazatbeli beruházások iránti igényel és azzal, hogy az uniós piac esélyt kapjon a nagyobb versenyképességre. Az akvakultúra-ágazatban akár a kutatásba, a munkaerőbe, új gazdaságokba vagy bármely más területbe történő beruházások során az EU-nak továbbra is befolyásolnia kell a termelési színvonalat ahelyett, hogy az alacsonyabb szintű normákkal termelő harmadik országoknak engedje át a piacot. Emellett mivel az ágazat szinte kizárólag mikrovállalkozásokból áll, mindez biztonságot teremtene, garantálná és növelné a munkahelyek számát.

Ezért az előadó úgy látja, hogy az EU-nak meg kell ragadnia a lehetőséget, hogy e téren kibontakoztassa potenciálját és mintaként szolgáljon nem pusztán a minőség és a fenntarthatóság tekintetében, hanem környezetvédelmi és élelmiszer-biztonsági szempontból is.

¹ COM(2013)0229.

JAVASLATOK

A Környezetvédelmi, Közegészségügyi és Élelmiszer-biztonsági Bizottság felhívja a Halászati Bizottságot, mint illetékes bizottságot, hogy állásfoglalásra irányuló indítványába foglalja bele a következő javaslatokat:

1. hangsúlyozza az EU arra irányuló jogi kötelezettségvállalását, hogy többek között a madárvédelmi irányelven, az élőhelyvédelmi irányelven és a tengervédelmi stratégiáról szóló keretirányelven keresztül biztosítsa a természetvédelmet;
2. úgy véli, hogy az EU-nak fokoznia kell az uniós akvakultúra-ágazat termelését, valamint meg kell őriznie és erősítenie kell a munkahelyeket és struktúrákat, figyelembe véve egyúttal a minőségi, fenntarthatósági, élelmiszer-biztonsági, állat- és emberi egészségügyi, valamint környezetvédelmi szempontokat és a természetes halászati környezeteket érő terhelést; úgy véli továbbá, hogy az EU-nak e tekintetben világszinten példaként kell szolgálnia; rámutat, hogy Európában az akvakultúra (úszós halak és külső vázas ehető vízi gerinctelenek tenyésztése és vízinövények termesztése) a haltermékek közel 20 %-át adja és jelenleg közvetlenül mintegy 85 000 embert foglalkoztat;
3. úgy véli, hogy szigorúbb intézkedésekre van szükség ahhoz, hogy az akvakultúra hatékonyabb, gazdaságilag életképesebb, szociálisan felelősebb és környezetbarátabb ágazattá váljon, és ezáltal a haltermékek iránti európai kereslet nagyobb hányadát elégítse ki, valamint csökkenjen Európa importfüggősége;
4. hangsúlyozza, hogy az európai akvakultúra nem vezethet további túlhalászathoz, és megfelelő biztosítékokat kell bevezetni annak garantálása érdekében, hogy az akvakultúra-ágazaton belüli növekedés ne veszélyeztesse a közös halászati politika maximális fenntartható hozammal kapcsolatos célkitűzéseit;
5. elismeri az akvakultúra társadalmi-gazdasági jelentőségét a part menti közösségek és szigetek szempontjából;
6. megjegyzi, hogy a világ halfogyasztása az egyharmadával növekedett az elmúlt 20 évben, és a népességnövekedés még nagyobb nyomást fog gyakorolni a halállományra;
7. megjegyzi, hogy az akvakultúra csak akkor elégítheti ki a haltermékek iránti megnövekedett keresletet, ha nem fog ki több halat az óceánokból, mint amennyit előállít;
8. kéri a Bizottságot, hogy vezessen be biztosítékokat annak garantálása érdekében, hogy mind a haltermékeken alapuló, mind pedig az attól eltérő takarmányt fenntartható forrásokból állítsák elő;
9. hangsúlyozza az új akvakultúra-telepek elhelyezésével kapcsolatos iránymutatás jelentőségét; kiemeli a tengeri területrendezés fontosságát, amelynek keretében figyelembe kell venni az eltérő hasznosítással kapcsolatos igényeket, ideértve például az energiát, a tengeri szállítást, a halászatot és az akvakultúrát, az idegenforgalmat, a szabadidős tevékenységeket, valamint a természet és a környezet megőrzését, védelmét

és állapotuk javítását, továbbá úgy véli, hogy erőfeszítéseket kell tenni ezen igények összehangolására;

10. megismétli, hogy a tápanyagterhelés csökkentése az akvakultúra egyik előfeltétele; hangsúlyozza a kutatók, az akvakultúra-ágazat, a takarmánygyártók, valamint a környezetgazdálkodási és környezetvédelmi szervezetek közötti együttműködés fontosságát;
11. meggyőződése, hogy a helyi gazdaságok szövetébe beágyazódott és fenntartható víziállat-tenyésztő vállalkozásoktól származó különböző nemzetközi tapasztalatok felhasználása és a bevált környezetvédelmi – többek között a keletkező hulladékok fenntartható kezelésével, a helyi biológiai sokféleség megőrzésével és hasznosításával és a választott fenntartható takarmányozási módokkal kapcsolatos – gyakorlatok előmozdítása megerősítené az akvakultúrát, és segítené az összes tagállamot az akvakultúra-termelés fenntartható növelésében; rámutat arra, hogy a más régiók bevált gyakorlatai eltérő politikai és földrajzi feltételek mellett alakultak ki, amelyek nem feltétlenül hasonlítanak a tagállamokban uralkodó különféle feltételekhez;
12. hangsúlyozza, hogy az édesvízi akvakultúra továbbra is egy nem kellően kiaknázott lehetőséget jelent az élelmezésbiztonság javítására és a vidéki térségek fejlesztésére;
13. hangsúlyozza, hogy az édesvízi akvakultúra nem játszik pusztán fontos társadalmi szerepet azáltal, hogy vidéki foglalkoztatási lehetőségeket kínál a legszegényebb térségekben, hanem környezeti szempontból hozzájárul a vizes élőhelyek megőrzéséhez, valamint számos ökoszisztéma-szolgáltatást nyújt, ami jóval túlmutat a gazdasági értékén;
14. úgy véli, hogy a fenntartható és versenyképes európai akvakultúra-ágazathoz szükség van – különösen a nyílt tengeri haltenyésztés esetében – a környezet teherbíró képességét meghatározó független tudományos vizsgálatra, amely a helyek kijelölésének és a jogosultságok és engedélyek kiadásának, továbbá a környezetvédelmi jogszabályok tiszteletben tartása biztosításának legfőbb előfeltétele;
15. üdvözli a környezetvédők és az ágazat közötti egyezményeken és megállapodásokon alapuló együttműködés jó példáit; üdvözli azokat a pozitív példákat, amelyekkel az akvakultúra hozzájárul a jó vízminőség és a vízi ökoszisztéma-szolgáltatások fenntartásához, egyúttal pedig elismeri és igyekszik csökkenteni az akvakultúra helyi környezetre és vízminőségre gyakorolt esetleges negatív hatásait; ezért további innovációt és kezdeményezéseket szorgalmaz annak érdekében, hogy biztosítsák az ágazat hosszú távú fenntarthatóságát és nyereségességét;
16. úgy véli, hogy a vadon élő és a tenyésztett halak kereszteződésének jelenségét ellensúlyozni kell, hiszen a tengerek genetikai örökségének veszélyes mértékű elszegényedéséhez vezet, valamint potenciális veszélyt jelent az ökoszisztémára nézve;
17. kéri a tagállamokat, hogy az ökoszisztémán alapuló területrendezési megközelítés végrehajtása érdekében az akvakultúra-övezetek kijelölése előtt az akvakultúra-ágazat számára készítsenek és alkalmazzanak olyan térképeket, amelyen feltüntetik a védett fajokat és élőhelyeket;

18. kéri a tagállamokat, hogy hozzanak létre egységes eljárásokat az akvakultúrát érintő mérhető környezeti hatásokkal, egészségügyi és állat-egészségügyi körülményekkel és étel-miszer-biztonsággal kapcsolatos adatok gyűjtésére annak biztosítása érdekében, hogy megfelelő és független tudományos adatokat használjanak a termelési gyakorlatok nyomon követéséhez és irányításához; kéri a Bizottságot, hogy az egyes projektek időtartalmán is túlnyúló, hosszú távú tudományos nyomon követést vezessen be; hangsúlyozza a projektek és a tanulmányok nyomon követésének, valamint a tudományos munkatársak és az akvakultúra-ágazat – azon belül is a tógazdálkodók – közötti szoros együttműködés fontosságát;
19. úgy véli, hogy a vegyi anyagok és antibiotikumok akvakultúrán belüli helytelen alkalmazása veszélyt jelent az akvakultúra-létesítmények körüli ökoszisztémákra és az emberi egészségre; felhívja a figyelmet a Tanácshoz és az Európai Parlamenthez intézett, az egységes egészségügyi megközelítés szerinti, antimikrobiális rezisztencia (AMR) elleni európai cselekvési tervről szóló, 2017. június 29-i bizottsági közleményre¹;
20. hangsúlyozza, hogy az egységes egészségügyi megközelítés szerinti, antimikrobiális rezisztencia (AMR) elleni európai cselekvési terv megállapítja², hogy az oltás útján történő immunizálás költséghatékony közegészségügyi beavatkozás az antimikrobiális rezisztencia elleni küzdelemben, és ez az akvakultúrára esetében is érvényes;
21. megállapítja, hogy a széles körben használt antibiotikumokkal összehasonlítva a diagnózis, az antimikrobiális alternatívák és a vakcinázás viszonylag magasabb költségei sajnálatos módon akadályozzák a vakcinázásnak a cselekvési terv által óhajtott nagyobb felhasználását és magasabb szintjét³; üdvözli azt, hogy a cselekvési tervben a Bizottság ösztönzőket jelentett be a diagnosztika, az antimikrobás szerek és vakcinák bevezetése érdekében⁴;
22. hangsúlyozza az idegenhonos inváziós fajok betelepítésének vagy behurcolásának és terjedésének megelőzéséről és kezeléséről szóló 1143/2014/EU rendelet végrehajtásának fontosságát mind az akvakultúra-ágazat, mind az őshonos fajok ökoszisztémáinak védelme érdekében;
23. felszólítja a Bizottságot, hogy a tagállamokkal együttműködve indítson el egy az egész EU-ra kiterjedő tájékoztató kampányt általában véve az akvakultúrára vonatkozóan a fogyasztók és a vállalkozások számára, különös tekintettel az európai piacra vonatkozó szigorú és átfogó előírások és a harmadik országokból importált termékek közötti különbségekre, különös hangsúlyt fektetve az Unióba behozott különösen ellenálló mikroorganizmusok és antimikrobiális rezisztencia (AMR) által az étel-miszerbiztonság és a közegészség területén okozott problémákra;
24. sürgeti a Bizottságot, hogy az új vízgyűjtő-gazdálkodási tervek értékelésénél vegye figyelembe a folyók menti akvakultúra-ágazati létesítmények, és –

¹ Európai Bizottság, Az egységes egészségügyi megközelítés szerinti európai cselekvési terv az antimikrobiális rezisztencia (AMR) leküzdése érdekében, 2017. június 29. COM(2017)0339.

² Ibid., 10. o.

³ Ibid., 15. o.

⁴ Ibid., 12. o.

kiszolgáltatottságukra tekintettel – különösen az átmeneti vizeknél fekvő létesítmények vízhozammal és tápanyagokkal kapcsolatos egyedi szükségleteit;

25. hangsúlyozza, hogy az Európai Halászati Alap keretében rendelkezésre álló támogatás fontos szerepet tölt be abban, hogy biztosítsák a halászati erőforrások fenntartható hasznosítását és előmozdítsák a környezetvédelmet és a vízi erőforrások megőrzését;
26. úgy véli, hogy az akvakultúra-ágazatban rejlő lehetőségek kiaknázásának és az ágazat fenntarthatóságának biztosítása érdekében, a környezetvédelemhez és a közjavak biztosításához beruházásokra van szükség, ezért felszólít a kutatás, az innováció és a minőségorientált, fenntartható termelési projektek finanszírozásának növelésére; kéri a Bizottságot és a tagállamokat, hogy még inkább egyszerűsítsék és csökkentsék az akvakultúra-ágazatot, többek között a tógazdálkodókat érintő bürokratikus terheket;
27. véleménye szerint a Bizottságnak és a tagállamoknak konkrét ösztönzőket és intézkedéseket kell kidolgozniuk – beleértve a 2006/88/EK irányelv javított végrehajtását, illetve ha szükséges, módosítását – a vakcinahasználat növelése érdekében az akvakultúra területén, elősegítve ezáltal a vízi élőlényeknél előforduló betegségek és antibiotikum-rezisztencia megelőzését, ellenőrzését és költséghatékony felszámolását, valamint a vízi élőlények túlélésének, növekedésének és ökohatékonyágának maximalizálásában;
28. kéri a Bizottságot és a tagállamokat, hogy kutatásba, tanulmányokba és kísérleti projektekbe fektessenek be az innovatív, jövőorientált, környezeti szempontból felelősségteljes akvakultúrás gyakorlatok érdekében, ideértve az integrált multitrofikus akvakultúra-rendszereket (IMTA), az akvapóniát és a recirkulációs akvakultúra-rendszereket (RAS), amelyek csökkentik az akvakultúrás gazdaságok élőhelyekre, vadon élő állatok állományára és vízminőségre gyakorolt hatását, ily módon pedig hozzájárulnak az ökoszisztéma-alapú megközelítéshez;
29. kéri a Bizottságot, hogy a támogatásokra és projektekre vonatkozó pályázati kiírásoknál tegyen különbséget az ipari akvakultúra és a kisüzemi, családi vállalkozások között tekintettel eltérő kiindulási helyzetükre, fejlesztési lehetőségeikre és céljaikra;
30. sajnálatosnak tartja, hogy az Európában összesen elfogyasztott akvakultúra-termékek több mint felét importálják; elismeri, hogy az akvakultúra kedvező hatással lehet az EU-n belüli helyi közösségekre azáltal, hogy támogatja a helyi élelmiszer-termelés és -fogyasztás növelését;
31. kedvezően értékeli a szárazföldi akvakultúrával kapcsolatos új kezdeményezéseket, különösen a zárt vizekkel rendelkező uniós területeken;
32. elismeri, hogy az akvakultúra-gazdaságok létrehozása jelentős zavarokat okozhat az élőhelyek, köztük a tengeri madarak számára; kéri, hogy az akvakultúrával kapcsolatos valamennyi regionális és nemzeti tervbe kötelezően építsék be az érzékeny területek feltérképezését és a stratégiai környezeti vizsgálatok elkészítését annak érdekében, hogy azonosíthatóak azokat a lehetséges akvakultúra-övezeteket, amelyek nem ütköznek uniós környezetvédelmi jogszabályokba;
33. elismeri, hogy az akvakultúra lehetőségeket kínálhat a városi térségek számára,

különösen az akvapónia tekintetében;

34. megjegyzi, hogy az adatgyűjtési rendelet felülvizsgálatát követően minden tengeri halgazdaság köteles adatokat gyűjteni, ellenben az édesvízi gazdaságok ezt önkéntesen tehetik; kéri az ezzel kapcsolatos eljárások egységesítését;

**INFORMÁCIÓ A VÉLEMÉNYNYILVÁNÍTÁSRA FELKÉRT
BIZOTTSÁG ÁLTALI ELFOGADÁSRÓL**

Az elfogadás dátuma	20.3.2018
A zárószavazás eredménye	+ : 61 - : 1 0 : 0
A zárószavazáson jelen lévő tagok	Marco Affronte, Margrete Auken, Pilar Ayuso, Ivo Belet, Biljana Borzan, Paul Brannen, Soledad Cabezón Ruiz, Nessa Childers, Birgit Collin-Langen, Miriam Dalli, Seb Dance, Angélique Delahaye, Mark Demesmaeker, Stefan Eck, Bas Eickhout, Karl-Heinz Florenz, Francesc Gambús, Elisabetta Gardini, Gerben-Jan Gerbrandy, Arne Gericke, Jens Gieseke, Julie Girling, Sylvie Goddyn, Françoise Grossetête, Andrzej Grzyb, Jytte Guteland, Anneli Jäätteenmäki, Karin Kadenbach, Kateřina Konečná, Urszula Krupa, Giovanni La Via, Jo Leinen, Peter Liese, Lukas Mandl, Valentinas Mazuronis, Susanne Melior, Rory Palmer, Massimo Paolucci, Piernicola Pedicini, Bolesław G. Piecha, Pavel Poc, Julia Reid, Frédérique Ries, Michèle Rivasi, Daciana Octavia Sârbu, Annie Schreijer-Pierik, Davor Škrlec, Renate Sommer, Claudiu Ciprian Tănăsescu, Ivica Tolić, Adina-Ioana Vălean, Jadwiga Wiśniewska, Damiano Zoffoli
A zárószavazáson jelen lévő póttagok	Christofer Fjellner, Elena Gentile, Merja Kyllönen, Norbert Lins, Gesine Meissner, Ulrike Müller, Mihai Țurcanu
A zárószavazáson jelen lévő póttagok (200. cikk (2) bekezdés)	Fernando Ruas, Ruža Tomašić

**NÉV SZERINTI ZÁRÓSZAVAZÁS
A VÉLEMÉNYNYILVÁNÍTÁSRA FELKÉRT BIZOTTSÁGBAN**

61	+
ALDE	Gerben-Jan Gerbrandy, Anneli Jäätteenmäki, Valentinas Mazuronis, Gesine Meissner, Ulrike Müller, Frédérique Ries
ECR	Mark Demesmaeker, Arne Gericke, Urszula Krupa, Bolesław G. Piecha, Ruža Tomašić, Jadwiga Wiśniewska
EFDD	Piernicola Pedicini
ENF	Sylvie Goddyn
GUE/NGL	Stefan Eck, Kateřina Konečná, Merja Kyllönen
PPE	Pilar Ayuso, Ivo Belet, Birgit Collin-Langen, Angélique Delahaye, Christofer Fjellner, Karl-Heinz Florenz, Francesc Gambús, Elisabetta Gardini, Jens Gieseke, Julie Girling, Françoise Grossetête, Andrzej Grzyb, Giovanni La Via, Peter Liese, Norbert Lins, Lukas Mandl, Fernando Ruas, Annie Schreijer-Pierik, Renate Sommer, Ivica Tolić, Mihai Țurcanu, Adina-Ioana Vălean
S&D	Biljana Borzan, Paul Brannen, Soledad Cabezón Ruiz, Nessa Childers, Miriam Dalli, Seb Dance, Elena Gentile, Jytte Guteland, Karin Kadenbach, Jo Leinen, Susanne Melior, Rory Palmer, Massimo Paolucci, Pavel Poc, Daciana Octavia Sârbu, Claudiu Ciprian Tănăsescu, Damiano Zoffoli
VERTS/ALE	Marco Affronte, Margrete Auken, Bas Eickhout, Michèle Rivasi, Davor Škrlec

1	-
EFDD	Julia Reid

0	0

Jelmagyarázat:

+ : mellette

- : ellene

0 : tartózkodik